

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28 березня 2024 року

ПОЛТАВА – 2024

3. Сілкова О. В. Науково-дослідна діяльність як засіб удосконалення професійної підготовки студентів на кафедрі медичної інформатики, медичної і біологічної фізики / О. В. Сілкова // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 202–203.
4. Уйсімбасва Н. Науково-дослідна діяльність майбутнього фахівця / Наталія Уйсімбасва // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць. – Кіровоград: КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – Вип. 88. – С. 243 - 246.
5. Modern digital learning and simulation technologies in higher medical education: definitions, innovative potential / R. Yuriy, S. Huzchenko, N. Lobach, O. Karbovanets, S. Bokova, L. Isychko // Amazonia Investiga. – 2022. – Vol. 11, issue 60. – P. 53–61.

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Локес К.П., Фаустова М.О., Добровольська О.В., Аветіков Д.С.

Полтавський державний медичний університет

Для оптимізації підготовки кваліфікованих лікарів до сучасного середовища, де диджиталізація суттєво впливає на надання медичних послуг, слід переглянути методи навчання здобувачів вищої медичної освіти.

Ключові слова: онлайн-навчання, дистанційна освіта, диджиталізація, здобувачі вищої медичної освіти.

In order to optimize the training of qualified doctors for the modern environment, in which digitalization has a significant impact on the provision of medical services, it is necessary to review the training methods used to train students of higher medical education.

Keywords: online education, distance education, digitalization, students of higher medical education.

В умовах сьогодення цифрова інформація всюди доступна майже кожному. В еру інформаційних технологій медична освіта зараз стикається із новими проблемами. З одного боку, студенти-медики постійно мусять швидко оновлювати й розширювати наявні знання з медичних дисциплін і опановувати нові практичні навички. З іншого боку, вимоги до інформаційної компетенції технологій охорони здоров'я – використання електронних медичних записів, систем навчання й систем допоміжної діагностики – також становлять новий виклик і для студентів-медиків, і для викладачів закладів вищої медичної освіти [1; 3].

Для оптимізації підготовки кваліфікованих лікарів до сучасного середовища, в якому інтернет надає цифрову інформацію, доступну з будь-якої точки світу, слід переглянути методи навчання, які використовуються для навчання й підготовки здобувачів вищої медичної освіти. Незважаючи на те, що деякі форми інформаційних технологій уже використовувалися для допомоги навчання, традиційні методи навчання вимагають, щоб викладання й навчання відбувалися за розкладом. Онлайн-навчання, яке також називають інтернет-орієнтованим навчанням, або вебнавчанням, не має обмежень у часі та просторі, а отже, викладання й навчання стали роздільними через інтернет-системи доставки інформації [5].

Викладання онлайн і офлайн широко використовується у вищій освіті. Використання онлайн-навчання значно зросло з часу пандемії COVID-19 і було зумовлено значними обмеженнями класичного очного навчання внаслідок карантинних обмежень. У цій пандемії потреба в безперервному поколінні майбутніх лікарів стала мейнстрімом у освіті за обов'язкової безперервності медичної освіти [6; 8].

Хоча «живий» контакт із пацієнтом залишається незамінним принципом клінічного навчання, ці надзвичайні часи вимагали виняткових заходів. Педагогічні інновації, що включають технологію і навчання на основі симуляції (онлайн-лекції, віртуальні симулятори, вебтрансляції, онлайн-чати), мають бути винесені на перший план. Оскільки педагоги-медики неминуче змушені покладатися на технологічне навчання, вони мусять не тільки прийняти його, а й розробити та оцінити його сталість і застосування в доклінічних і клінічних умовах [7].

Воєнні дії через російську агресію також призвели до обмеження викладання в офлайн-форматі, особливо в деяких регіонах України.

Проте оцінити ефективність онлайн- і офлайн-викладання залишається складною проблемою. Складно дійти дослідних висновків, що призводить до складних рішень при виборі методу навчання для медичної освіти [5].

На ефективність онлайн-навчання впливають багато факторів. Деякі фактори створюють перешкоди для онлайн-навчання, такі як адміністративні проблеми, соціальна взаємодія, академічні навички, технічні навички, мотивація здобувачів освіти, час і підтримка для навчання, технічні проблеми, вартість і доступ до інтернету. Інші фактори можуть призвести до низької якості онлайн-навчання, наприклад, неефективний дизайн і розташування мультимедійних матеріалів. Отже, ефективний аналіз онлайн- і офлайн-навчання в медичній освіті має залежати від усебічного розгляду того, як вони використовуються групами. Усе це має бути оцінено, включаючи цілі навчання, конструктивні властивості навчальних матеріалів, оцінку результатів навчання тощо [1; 4].

Слід зазначити, що здобування медичної освіти виключно в онлайн-форматі неможливе через необхідність опанування практичних навичок, уміння спілкуватися із пацієнтами тощо [2].

Ефективність онлайн-навчання різна, є такою ж або ефективнішою, ніж офлайн-навчання, для деяких цільових знань і навичок, а також для студентів. Щоб уникнути потенційних обмежень онлайн-навчання в медичній освіті, можливо, варто поєднати переваги онлайн- і офлайн-методів навчання, що називається змішаним навчанням [7].

Багато факторів можуть вплинути на те, чи буде програма онлайн-навчання успішною чи невдалою, починаючи від факторів, керованих студентами, до факторів, керованих персоналом. Наприклад, «культурний спротив» серед викладачів раніше вважався перешкодою для залучення студентів до технологічної освіти; отже, ініціативи, орієнтовані на навчально-науковий персонал, можуть бути ключовими для впровадження успішних програм елек-

тронного навчання [5].

Також визнано, що зміни й розвиток медичної освіти створюють додатковий тиск на вже перевантажених викладачів. Важливо розглянути внутрішню мотивацію, яка спонукає медичних працівників приймати або відмовлятися від електронного навчання, і якнайкраще розв'язати ці проблеми в конкретних дисциплінах [7].

Отже, онлайн-навчання має свої переваги для покращення підготовки студентів і має розглядатися як потенційний метод навчання в медичній освіті. Щоб гарантувати ефективність онлайн-навчання, слід ретельно оцінювати принципи розробки цифрових навчальних матеріалів, цілі навчання, уподобання й характеристики здобувачів освіти.

Список використаної літератури

1. Волошина Л.І. Інноваційні технології – пріоритетна складова освітнього простору закладу вищої медичної освіти / Л.І. Волошина, М.Г. Скікевич // Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу : матеріали наук.-метод. конф. з міжнар. участю, м. Яремче, 23 вересня 2022 р. – Яремче, 2022. – С. 25.
2. Локес К.П. Вибір професії лікаря – перспективи і труднощі вищої медичної освіти / К.П. Локес, Д.С. Аветіков // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 136–137.
3. Локес К.П. Проблеми і перспективи дистанційної форми навчання в закладах вищої медичної освіти України / К.П. Локес, Д.С. Аветіков, Д.В. Стебловський // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 25 березня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 157–158.
4. Стимулювання пізнавального інтересу та мотивації до навчання як засіб підвищення якості підготовки майбутніх лікарів-стоматологів / І.В. Яценко, О.С. Іваницька, К.П. Локес, В.М. Гаврильєв // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2023. – Т. 23, вип. 1 (81). – С. 166–169.
5. Barriers and solutions to online learning in medical education - an integrative review / D. O'Doherty, M. Dromey, J. Lougheed, A. Hannigan [et al.] // BMC Med Educ. – 2018. – Vol. 18(1). – P. 130.
6. E-learning in health professions education during the COVID-19 pandemic: a systematic review / A. Naciri, M. Radid, A. Kharbach, G. Chemsy // J Educ Eval Health Prof. – 2021. – Vol. 18. – P. 27.
7. Pei L. Does online learning work better than offline learning in undergraduate medical education? A systematic review and meta-analysis. / L. Pei, H. Wu // Med Educ Online. – 2019. – Vol. 24(1). – P. 1666538.
8. Sahi P.K. Medical Education Amid the COVID-19 Pandemic / P.K. Sahi, D. Mishra, T. Singh // Indian Pediatr. – 2020. – Vol. 57(7). – P. 652-657.

СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Луценко Р.В., Сидоренко А.Г., Чечотіна С.Ю., Гришко Ю.М., Петрова Т.А.,
Луценко О.А.

Полтавський державний медичний університет

У світі зростає кількість новітніх лікарських препаратів, що спонукає до постійних інновацій при опануванні фармакології майбутніми лікарями й формування в них професійних компетентностей. Це обґрунтовує внесення відповідних змін до навчальних програм, навчальних планів, їх ускладнення і збільшення інформаційного навантаження. Тому викладання фармакології необхідно постійно осучаснювати, модернізувати з методичного й інформаційно-технічного поглядів.

Ключові слова: фармакологія, викладання, лікарі, методи майбутнього.

In the world, the number of the newest medicines is increasing, which leads to constant innovations in the mastering of pharmacology by future doctors and the formation of their professional competences. This justifies the introduction of appropriate changes to educational programs, curricula, their complexity and increase in the informative load. There fore, the teaching of pharmacology must be constantly modernized and modernized from a methodological and information-technical point of view.

Keywords: pharmacology, teaching, doctors, methods of the future.

Розвиток освіти у XXI ст. характеризується введенням сучасних інноваційних технологій, що активно впроваджуються в усіх сферах життя, біології, медицині та в педагогіці. Для покращення якості викладання фармакології здобувачам освіти, що навчаються за освітньо-професійними програмами «Медицина», «Педіатрія», «Стоматологія» і «Фармація», необхідна модернізація, осучаснення і педагогічних технологій, і програмного забезпечення системи навчання [1].

На світовому ринку постійно збільшується кількість нових лікарських засобів, що створює проблему якості фармакологічної підготовки майбутніх лікарів і формування в них професійної компетентності. Це обумовлює внесення відповідних змін до навчальних програм, навчальних планів, що призводить до їх ускладнення, збільшення обсягу необхідної інформації. Тому викладання фармакології потрібно постійно модернізувати для засвоєння здобувачами освіти відповідних теоретичних знань і оволодіння достатнім рівнем практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

Фармакологія є фундаментальною наукою, що поєднує здобуті раніше теоретичні знання з подальшим їх застосуванням на практиці [4]. Фармакологія в системі вищої медичної освіти фактично є поєднуваною ланкою між теоретичними і клінічними дисциплінами. Незважаючи на її важливість як базової медичної науки, фармакологія завжди була складною для розуміння й вивчення дисципліною, своєрідним «наріжним каменем» для здобувачів освіти. Досвід викладання предмета свідчить, що рівень знань здобувачів освіти із базових попередніх дисциплін недостатній, що потребує більше звертати уваги на міждисциплінарну інтеграцію [2]. Одним із сучасних напрямів

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА АНАЛІЗ ПРОВЕДЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ НА СТАНЦІЇ «СТАНДАРТИЗОВАНИЙ ПАЦІЄНТ У ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ» КАФЕДРИ ПЕДІАТРІЇ №2 ПДМУ <i>Крючко Т.О., Пода О.А., Кузьменко Н.В., Бубир Л.М., Климко Д.О.</i>	123
ВИКОРИСТАННЯ ВАРІАНТІВ МЕТОДИКИ «СТАНДАРТИЗОВАНИЙ ПАЦІЄНТ» У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН <i>Ксьонз І.В., Гриценко Є.М., Пилипюк Є.В., Овчар О.В.</i>	125
МОДЕЛІ ВЗАЄМИН ВИКЛАДАЧІВ І ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Кузь В.С., Тесленко О.І., Кузь Г.М., Баля Г.М., Марченко К.В., Лунькова Ю.С., Мартиненко І.М.</i>	126
РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЩОДО КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І ГОТОВНОСТІ ДО КЛІНІЧНОЇ ПРАКТИКИ <i>Кузьменко Н.В., Іваницька Т.А., Пода О.А., Несіна І.М., Таняньська С.М.</i>	128
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Куценко Н.П., Вонсович Ю.В., Волкова Т.О., Зубченко Ю.П.</i>	130
ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ <i>Куценко Н.П., Прокопенко В.В.</i>	132
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН <i>Куценко Н.П., Сизоненко Н.В.</i>	133
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ <i>Лещенко Т.О., Юфименко В.Г., Шарбенко Т.В.</i>	135
ПОСТАТЬ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПОЛТАВЩИНИ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ <i>Лисенко А.В.</i>	138
НОВІТНІ ПАРАДИГМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ <i>Ліхачов В.К., Макаров О.Г., Добровольська Л.М., Тарановська О.О., Ващенко В.Л.</i>	140
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ: КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ І АКТИВНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ <i>Лобань Г.А., Фаустова М.О., Чумак Ю.В.</i>	142
ВПЛИВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ <i>Лобач Н.В., Ісичко Л.В., Сілкова О.В., Ващенко А.В.</i>	144
ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ <i>Локес К.П., Фаустова М.О., Добровольська О.В., Аветіков Д.С.</i>	146
СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Луценко Р.В., Сидоренко А.Г., Чечотіна С.Ю., Гришко Ю.М., Петрова Т.А., Луценко О.А.</i>	147
ЗАСТОСУВАННЯ KEYС-МЕТОДУ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ <i>Люлька О.М., Кравціє М.І., Дудченко М.О., Ляховський В.І., Лисенко Р.Б., Нємченко І.І., Краснов О.Г., Городова-Андрєєва Т.В.</i>	149
ЛЕКЦІЯ ЯК ОСНОВА ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Ляховська Т.Ю., Громова А.М., Ляховський В.І.</i>	151
МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ <i>Марченко І.Я., Шундрік М.А., Ткаченко І.М.</i>	153
METACOGNITIVE ASPECTS IN LEARNING ROMANIAN AS A FOREIGN LANGUAGE <i>Laura Maftei, Phd, Associate Professor</i>	154
РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ЇХНЬОЇ ОСВІТИ <i>Мельник В.Л., Шевченко В.К., Силенко Ю.І.</i>	158
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ОСВІТИ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ПДМУ <i>Міщенко І.В., Коковська О.В., Жукова М.Ю., Павленко Г.П., Юдіна К.Є.</i>	160
ІНТЕРАКТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ОСНОВ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ <i>Моїсєєва Н.В., Гордієнко Л.П., Карамішев Д.В., Кока В.М., Литвиненко М.І.</i>	162
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ: СТАВЛЕННЯ ДО СПИСУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ І ФРАНЦУЗЬКИХ СТУДЕНТІВ У РОЗРІЗІ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Мохначов О.В., Циганенко І.В., Овчаренко Л.К., Рустамян С.Т.</i>	164